

TvMR

Tijdschrift voor Mensenrechten
Driemaandelijks uitgave
Verschijnt vier keer per jaar
Aanbevolen citeerwijze: TvMR

Redactie

Hoofdredacteur: Eva Brems
Redactiesecretaris: Frans Geys
Redactieleden: Tom Cassaert, Sabine Dawoud,
Alexander De Becker, Willem De Beuckelaere, Pieter
Degryse, Evelien Dekezel, Yves Haeck, Paul Pataer,
Maxime Stroobant, Pieter Van den Heede, Wouter
Vandenhole, Nathalie Van Leuven en Mieke
Verheyde
Correspondent (NL): Paul de Hert

Redactiesecretariaat

Liga voor Mensenrechten vzw, ter attentie van de heer
Frans Geys, J. Van Stopenberghestraat 2, 9000 Gent,
Tel.: 09/223.07.38 – Fax.: 09/223.08.48
E-mail: ligamensenrechten@skynet.be, website:
<http://www.mensenrechten.be>

Redactionele samenwerking en disclaimer

Het Tijdschrift voor Mensenrechten is een initiatief
van de Liga voor Mensenrechten vzw.
De redactie heeft een volstrekt autonoom statuut.
Het TvMR strekt tot het aanmoedigen van het
onderzoek naar actuele mensenrechtentema's en
het verspreiden van de kennis hierover.
Voor publicatie aangeboden teksten, arresten en
vonnissen en te bespreken boeken mogen
rechtstreeks naar het redactiesecretariaat worden
gestuurd. De redactie behoudt zich alle rechten
voor de publicatie van ingezonden artikels, werken,
advertenties, ed. te weigeren.
Aan de totstandkoming van deze publicatie is de
uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans
onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de
auteurs, de redactie en de uitgever geen
verantwoordelijkheid. Elke auteur is
verantwoordelijk voor zijn/haar eigen redactionele
bijdragen.

Abonnement

TvMR is een uitgave van de uitgeverij Politeia nv,
Kolenmarkt 7 te 1000 Brussel
Het abonnement loopt per kalenderjaar en wordt
automatisch verlengd behoudens opzegging voor 1
december.
Prijis België 2003: € 32, BTW en verzending inbegrepen.
Prijis buitenland 2003: + € 11.
Prijis per los nummer: € 12, BTW en verzending
inbegrepen.

Abonnement?

Bel (02)289.26.10, fax (02)289.26.19 of
mail info@politeia.be

Lidmaatschap Liga voor Mensenrechten

Een abonnement op TvMR en Fatik, het Tijdschrift
voor Strafrecht en Gevangeniswezen, is inbegrepen
in uw lidmaatschap.

Steuend lid: € 96 per jaar, of kies voor een
maandlijks doorlopende opdracht van € 8*
Gewoon lid: € 60 per jaar, of kies voor een
maandlijks doorlopende opdracht van € 5*
(* en ontvangst gratis een genummerd grafisch werk
van de Oostendse kunstenaar Xavier Tricot zolang
de voorraad strekt.)

Liga voor Mensenrechten vzw, J. Van
Stopenberghestraat 2, 9000 Gent
Rekeningnummer 001-1270132-90
Administratie: mevrouw Dorine De Brauer

Uitgeverij en ©

Uitgeverij Politeia nv, Kolenmarkt 7, 1000 Brussel,
tel: 02/289 26 10, fax: 02/289 26 19
Website: www.politeia.be, E-mail: info@politeia.be
© Niets uit deze publicatie mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door
middel van druk, fotokopie, elektronische
gegevensdragers of welke andere wijze dan ook,
zonder voorafgaande, uitdrukkelijke en schriftelijke
toestemming van de uitgever.

D/2003/8132/13

Het conflict in Irak heeft zowel vóór als tijdens de oorlog wereldwijd protest veroorzaakt. Ook in de VSA, Groot-Brittannië en Spanje, coalitiepartners. Vandaag lijkt dit protest geluwd. Of misschien blijft het wel voortleven als opgekropte frustratie in het hart van vele miljoenen burgers. Alleszins blijven de coalitiepartners hun psychologische oorlogsvoering voortzetten zoals zij dat gedurende jaren vóór het conflict deden.

De totstandkoming van de democratie in Irak – maar ook elders – is een initiatief dat ondersteuning verdient. Wel rijst de vraag over welk soort democratie het dan wel gaat. Was dit streven wel de beweegreden van de Bush-administratie? De vraag was en blijft of democratisering niet best zou worden verwezenlijkt onder de verantwoordelijkheid van de V.N. door het opdrijven van de wapeninspecties en het herzien van de embargopolitiek: het verschaffen van méér economische welvaart en sociale vooruitgang zou het Iraakse volk er hoogstwaarschijnlijk toe hebben aangezet om zelf het politiek stelsel te democratiseren.

De onduidelijkheid omtrent het gewicht van de economische en politieke (eigen)belangen van de coalitiepartners in het geschil stelt het probleem nog scherper. Een niet onbelangrijke overweging bij dat alles is dat er in de coalitielanden duidelijk ook politieke krachten aanwezig waren die een volledig andere aanpak voorstonden.

In verband met een "nieuwe wereldorde" blijft de fundamentele vraag of één of enkele naties – buiten de democratische internationale structuren om – aan alle anderen hun visie kunnen opdringen over de manier waarop de wereld moet functioneren. Dit is nochtans de achterliggende filosofie van het Project voor de Nieuwe Amerikaanse Eeuw – the Project for the New American Century – een denkgroep die zich sedert 1997 inzet voor "American global leadership". Een tweede overweging: moesten het voorspelbare enorme oorlogsleed, de te voorziene schade en de chaos niet worden vermeden? Zal de oorlog niet veeleer een bron van terrorisme worden dan andersom? Zal hiermee het conflict tussen Israël en Palestina niet verder van een oplossing afstaan dan ooit tevoren? Terrorismen stop je niet met het elimineren van de daders. In het wegwerken van de oorzaken ervan ligt de oplossing.

De theorie van de preventieve oorlog is niet zo vanzelfsprekend, zelfs wanneer er internationale instanties in het geding zijn waarvan het democratische gehalte en de efficiënte werking nog moeten worden verbeterd.

Binnen deze algemene context is eerbiediging van de fundamentele rechten van de burgers en van de naties voor het Irak van vandaag een dwingende noodzaak. De wereld kan niet leven met een 16de eeuws koloniaal optreden. Het zelfbeschikkingsrecht als fundamenteel recht van de volkeren erkennen is niet achterhaald. Dit recht is het enige middel voor zwakkere naties om zich te beschermen tegen de opdringerigheid van de sterkere. Het zelfbeschikkingsrecht kan slechts gerelativeerd worden in het raam van democratisch werkende internationale instellingen en via deze instellingen.

De oorlog in Irak heeft bovendien aangetoond hoe weinig efficiënt de mechanismen van bescherming van de mensenrechten werken, zij het voor burgers of voor militairen. Een Internationaal Strafhof met universele bevoegdheid moet hier een effectieve rol kunnen spelen.

De desinformatie, de manipulatie van de openbare opinie, het gebrek aan respect voor objectieve berichtgeving en de oorlogsvoering via de media doen voor de toekomst nieuwe levensgrote problemen rijzen. De wereldopinie heeft recht op de waarheid!

Het woord is nu aan de Europese Unie. Niet in een geest van confrontatie, maar in een geest van zoeken naar samenwerking tussen allen die voorrang geven aan een vreedzame sociale vooruitgang.

De Europese Unie moet dringend voort worden uitgebouwd op het sociale, het economische en het politieke vlak. Maar ook buitenlandse politiek en defensie behoren tot de domeinen waarop vooruitgang geboekt moet worden. De E.U. zal dan zwaarder kunnen doorwegen op mondiale beslissingen.

De Belgische regering heeft tijdens de Irakese crisis een verantwoord standpunt ingenomen door zich te richten naar de V.N. Zij kan nu een rol spelen door mede te werken aan het scheppen van de voorwaarden die een vredelievende en progressieve toekomst voor de wereld moeten mogelijk maken.

De dynamiek is op gang gekomen. Zij mag niet stil vallen.

Maxime Stroobant